

Hakemus Euroopan komissiolle lisärahoituksen saamiseksi rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen Suomen ohjelmaan ohjelmakaudella 2021–2027 ja siihen liittyvä kansallisen rahoituksen tarve

Sisäministeriö on valmistellut hakemuksen Euroopan komissiolle lisärahoituksen saamiseksi rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen Suomen ohjelmaan ohjelmakaudella 2021–2027. Hakemus koskee Euroopan komission 24.7.2025 avaamaa erityistoimihakua ”Equipment to increase the operational capacity of the European Border and Coast Guard Agency”, josta jäsenvaltiot voivat hakea rahoitusta miehittämättömien ilma- ja pinta-alusten hankintaan.

Haettavalla rahoituksella Rajavartiolaitos toteuttaisi hankkeen UXV30 miehittämättömien, GNSS-häiriöitä sietävien valvontajärjestelmien hankkimiseksi. Hankkeessa hankittavat miehittämättömät ilma- ja pinta-alukset niihin kuuluvine järjestelmineen parantaisivat merkittävästi Suomen kykyä valvoa rajoja ja luoda tilannekuvaa itärajalla ja Suomenlahdella. Tämä on tarpeen, koska toimintaympäristö itärajalla on muuttunut dramaattisesti ja pysyvästi. Tilanteen ennakoitavuus on heikentynyt samalla kun itärajalla käynnissä oleva GNSS-häirintä on heikentänyt olemassa olevien suorituskykyjen käytettävyyttä.

Rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline

Rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline (Instrument for Financial Support for Border Management and Visa Policy, BMVI) on rajaturvallisuuteen ja viisumipolitiikkaan keskittyvä EU-rahoitustukiväline. Rahoitustukivälineestä voidaan rahoittaa toimia, joilla tuetaan Euroopan yhdenmukaista rajaturvallisuutta ulkorajoilla ja yhteistä viisumipolitiikkaa. Sen tavoitteena on kehittää ja toteuttaa vahva ja tehokas Euroopan yhdenmukaista rajaturvallisuus ulkorajoilla ja siten edistää sisäisen turvallisuuden korkeaa tasoa unionissa samalla, kun suojataan henkilöiden vapaa liikkuvuus unionin sisällä ja noudatetaan täysimääräisesti asiaankuuluvaa unionin säännöstöä perus- ja ihmisoikeusvelvoitteita noudattaen.

Rahoitustukiväline jakaantuu kahteen rahoitustukivälinettä koskevassa EU-asetuksessa määriteltyyn erityistavoitteeseen. Erityistavoitteen 1 puitteissa tuetaan yhteisen eurooppalaisen rajaturvallisuuden kehittämistä laillisten rajanylitysten helpottamiseksi, laittoman maahanmuuton ja muuttoliikkeen sekä rajat ylittävän rikollisuuden ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi. Rahoituksella pyritään varmistamaan, että osaaminen, suorituskyvyt, tilannekuva, infrastruktuuri ja viranomaisyhteistyön prosessit pystyvät vastaamaan nopeasti muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin. Erityistavoitteen 2 puitteissa tuetaan yhteistä viisumipolitiikkaa.

Rahoitustukivälineen temaattinen väline

Rahoitustukivälineeseen sisältyy erillinen komission hallinnoima temaattinen väline, jonka avulla on tarkoitus vastata kiireellisiin tarpeisiin ja politiikassa ja unionin painopisteissä tapahtuviin muutoksiin sekä kohdentaa rahoitusta toimiin, joilla on suurta lisäarvoa unionin kannalta. Rahoitus jaetaan komission työohjelmien mukaisesti ja osa siitä voidaan panna täytäntöön myös jäsenvaltioiden ohjelmien kautta. Temaattisesta välineestä osoitetaan rahoitusta erityistoimiin, unionin toimiin ja hätäapuun.

Temaattisen välineen mukaista rahoitusta voidaan hakea komissiolta ja lisätä ohjelmaan ohjelmakauden aikana, mikäli Suomen tarpeita vastaavaa rahoitusta tulee haettavaksi. Suomi on tällä ohjelmakaudella saanut temaattisen välineen kautta erityistoimiin korvamerkittyä rahoitusta jo noin 55 miljoonaa euroa. Rahoitusta on myönnetty mm. rajavalvonnan valmiuksien tehostamiseen

Sisäministeriö Inrikesministeriet

itärajalla, Älykkäät rajat -erityistoimeen, maarajanylityspaikkojen automatisoitujen ratkaisujen hankintaan sekä tietojärjestelmien yhteentoimivuuteen liittyviin toimiin.

Komission 24.7.2025 temaattisesta välineestä avaaman erityistoimihaun ”Equipment to increase the operational capacity of the European Border and Coast Guard Agency” tavoitteena on vahvistaa Frontexin operatiivista kapasiteettia tukemalla jäsenvaltioiden rajavalvontavalmiuksia hankkimalla teknistä kalustoa tätä varten. Toisena tavoitteena on edistää Frontexin pitkän aikavälin tavoitteita suorituskykynsä vahvistamisessa mm. edistämällä innovatiivisen teknologian käyttöönottoa. Komission on allokoinut tähän hakuun yhteensä 150 miljoonaa euroa. Yksittäisen jäsenvaltion hakemuksen on oltava suuruudeltaan vähintään 12 miljoonaa euroa ja haettavaa rahoitusta voi käyttää vain komission ennalta määrittelemien järjestelmätyyppien hankintakustannuksiin. Rahoitusta tulee hakea 14.11.2025 mennessä.

Euroopan komissiolta haettavaksi esitettävä rahoitus ja kansallisen rahoituksen tarve

Esitettävällä rahoitushakemuksella Suomi hakisi 17,172 miljoonan euron lisärahoitusta Euroopan unionin rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen Suomen ohjelmaan.

Rajavartiolaitoksen suunnitteleman UXV30-hankkeen kokonaiskustannukset olisivat arviolta 18 miljoonaa euroa. Jos komissio myöntäisi haettavan lisärahoituksen Suomen ohjelmaan ja hanke toteutettaisiin, tarvittaisiin Rajavartiolaitoksen investointimomentille 26.20.70 ensin vastaavansuuruinen 18 miljoonan euron rahoitus kansallisena rahoituksena vuosia 2027–2030 koskevan julkisen talouden suunnitelman yhteydessä siten, että rahoituksesta arviolta 10 miljoonaa kohdentuisi vuodelle 2027 ja 8 miljoonaa vuodelle 2028. Hankkeen toteuduttua valtiolle tuloutuisi jälkikäteen EU-rahoitusta vastaava määräraha, arviolta vuosien 2028–2029 kuluessa.

Komissiolta haettaisiin 16,2 miljoonaa euroa erityistavoite 1:n kautta UXV30 -hankkeelle, mikä kattaisi 90 % hankkeen arvioiduista kokonaiskustannuksista. Lisäksi hanke tarvitsisi toteutuakseen 10 % omarahoituksen eli 1,8 miljoonaa euroa kansallista rahoitusta.

Erityistavoite 1:een kohdentuvan rahoituksen lisäksi komissiolta saataisiin rahoitustukivälineen hallinnointiin tarkoitettuun tekniseen apuun 6 % haettavasta summasta eli 972 000 euroa. Näin ollen komissiolta haettaisiin yhteensä 17,172 miljoonaa euroa.

Nyt haettavaksi esitettävää EU-rahoitusta voidaan käyttää vain järjestelmien hankintaan, joten hankkeeseen liittyvät henkilöstö-, koulutus- ja muut kustannukset tulisi kattaa muuten. Ne voitaisiin kattaa esimerkiksi erillisellä hankkeella, jota voitaisiin mahdollisesti osarahoittaa nykyiseen BMVI-ohjelmaan sisältyvistä varoista. Hankittavien järjestelmien käyttöön ja ylläpitoon tarvittava määräraha esitettäisiin toimintamenoihin talousarvioon 2027 ja julkisen talouden suunnitelmaan 2028–2031.

Komissiolta saatavat tulot budjetoitaisiin momentille 12.26.98 *EU:lta saatavat tulot*, arvio ohjelmakauden vuosittaisesta rahoituksesta momentille 26.01.26 *EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021–2027* ja kansallinen rahoitus momentille 26.20.70 *Rajavartiolaitoksen investoinnit*. Myönteisen lisärahoituspäätöksen vaikutukset talousarvion momenteille 12.26.98, 26.01.26 ja 26.20.70 varauduttaisiin sisällyttämään julkisen talouden suunnitelmaan vuosille 2027–2030. Määräraha olisi EU-rahoituksen osalta kehyksen ulkopuolista rahoitusta.